

GERONIMOHORSPELEN

Een script in samenwerking met Herman en Marc Van Cauwenberghe.

TESTBEMANNING

DEEL 3: VERZEGELDE ORDERS

Carl Lans (1913)

uitzending: KRO, zondag 15/10/1961 (herhaling: woensdag 03/05/1989)

regie: **Léon Povel**

rolverdeling: [afkondiging ontbreekt; wel in de Katholieke Radio- en Televisiegids]

Joost Ros, captain: **Johan Walhain**

Dirk, elektronicus: **Paul Deen**

Jaap, cyberneticus: **Jan Borkus**

Huub, navigator: **Frans Somers**

tjdklok: Elly den Haring

hoofdingenieur Van Meeteren: **Rob Geraerds**

coördinator: **Jo Nobel**

verslaggever: **Herman van Eelen**

Jolsen, aardcontrole: **Johan Wolder**

ir. Willink: **Harry Bronk**

Derksen, baanberekening: **Dick Scheffer**

ir. Meuring, observatie: **Dries Krijn**

(vertrek op woensdag 12 juni, even voor 12 uur 's middags - geplande reis: drie maanden om Saturnus te bereiken, een maand verblijf en drie maanden terugreis)

tijdklok: Nul min zeventien minuten.

Van Meeteren: Gezagvoerder Alpha II? Gezagvoerder Alpha II?

Joost: Met Ros.

Van Meeteren: Waar blijft de pre-flight check voor de motorsectie?

Joost: De coördinator is nog met de controle beneden bezig, Van Meeteren.

Van Meeteren: Het is nul min zeventien!

Joost: Moment. Zeg, Dirk?

Dirk: Ja?

Joost: Ik heb geen intervisie.

Dirk: O, sorry.

Joost: (schakelt in) Coördinator?

coördinator: Ja?

Joost: Denkt u aan de tijd? Start over 16 punt 30.

coördinator: Ik heb nog zes minuten nodig minus zeven seconden voor uw exacte informatie.

Joost: Dank u. (schakelt in) Van Meeteren?

Van Meeteren: En?

Joost: Check voltooid over zes minuten.

Van Meeteren: Mm. Nog interesse voor een paar afscheidsfrases?

Joost: Spaar me asjeblief. (lachje) 'k Laat 'm aan staan voor de afleiding, hoor.

Van Meeteren: Veerstoelleuningën door de zenuwen niet vergeten?

Joost: Bijna. Maar ze waren goed op doorzakken ingesteld.

Van Meeteren: Mm. Hier in de post is alles ingeplugd. Behalve de lijnen Hannover en Jodrell Bank wordt ook de radiotelescoop Kodiak-Alaska ingevoerd.

Joost: Mooi.

tijdklok: Nul min zestien.

Joost: Als nou die duivelsmotor, hè, van de coördinator het ook nog doet, zitten we niet slecht, vind je niet? Nou, maar kappen voorlopig. Okay?

Van Meeteren: Zoals je wilt. Ik laat 'm hier open staan.

Dirk: Zeg, is die vent nou zo'n kouwe, of zijn het zenuwen?

Joost: De hoofdingenieur?

Dirk: Nee, die coördinator: "Minus zeven seconden voor uw exacte informatie." 't Lijkt wel een telmachine.

Jaap: En ie keutelt over die motor als een kip over z'n ei.

Dirk: Als 't maar geen stinkei is.

Jaap: Ah, da's weer Dirk, hoor! Lekkere optimist.

Dirk: Die ouwe coördinator is radio-astronoom, geen raketman.

Joost: De coördinator, mannen, is nog heel wat meer: hij is de ziel van de hele onderneming. En als ze een jaar geleden naar hem geluisterd hadden, dan waren Gijsbers en z'n mannen... Nou ja, enfin...

Jaap: Ja ja... Nou, hij is in elk geval mee aan boord gegaan om die eh... om die kernmotor te verzorgen.

Dirk: Ja, een motor waarvan niemand wat snapt. Die coördinator misschien ook niet.

tijdklok: Nul min vijftien.

Jaap: Ja, laat die kouwe Thomson maar schuiven, hoor. Hij voorspelde Ammerstol precies wat er zou gebeuren op een proefbok dat te licht was. Nou eh... het ding rukte alles mee. 't Kostte 't hele proefbok plus de constructieloods. En Thomson vertrok geen spier.

Joost: Ik heb nog weinig mensen ontmoet die zo zeker van zichzelf zijn en zo exact! Alsof ze... alsof ze gewoon in de toekomst konden lezen.

Jaap: (zucht) Ik wou dat ik dat 'ns ook effe kon voor de verandering.

Dirk: Misschien maar goed van niet, Jaap.

Joost: Nou nou nou nou, Dirk, zo is 't wel genoeg.

verslaggever: U, Nederlandse kijkers, en met u de vele miljoenen...

Joost: Zeg, zet 'ns wat harder

verslaggever: ...voor wie mijn verslag bij beeldrelais wordt vertaald. Eh... we laten onze blikken een laatste maal gaan door de Alpha. Voor intervisie zijn miniatuurvisors in elk van de vier dekken opgesteld. Beneden ziet u het machinedek, waar - geheel onbewust van onze spiedende blikken - de coördinator bezig is met een instrumentje. Kijk!

tijdklok: Nul min veertien.

verslaggever: Hij houdt het in verschillende standen en controleert de strooivelden van het schrikbarend sterke wisselenergiescherm dat als een voering in de bolvormige motor wordt opgewekt. Deze motor, kijkers, neemt het grootste deel van de ruimte in beslag. Rondom de wand ziet u de enorme met zuurstofalgen begroeide watertanks die via injectors chemisch zuiver water in de motor zullen druppelen. Druppels die onder een temperatuur van een miljoen graden en een druk van 100.000 atmosferen geen stoom meer vormen. Hun moleculaire structuur gaat verloren en er ontstaat gasplasma, losse atomen die met bijna lichtsnelheid de motorkamer verlaten en uit

de barrels worden gestoten. Verder, de miniatuurdraaibank, de lange metalen gereedschapsbergplaats... Mm... de coördinator buigt zich erover of ie 'm wil openen. Mm... maar hij haalt de schouders op. "Zo is het goed," denkt hij, "waarom nog iets veranderen?"

Dirk: Zeg, zal die verslaggever weten wat de coördinator denkt!

tijdklok: Nul min dertien.

Jaap: (denkt) Als dat pokkeding het straks niet doet, dat hij dan weer lekker achter z'n telescopie in Dwingelo kan gaan zitten, dat.

verslaggever: Het machinedek vult de gehele staart en het onderlijf van de metalen vis, die - zoals u weet - is gedoopt Alpha II, en die z'n top tientallen meters hoog verheft. Hier zijn we hogerop, midscheeps. Hier is het zwaartepunt en daar staan dan ook de twee gyro's opgesteld. Tollen die, als ze met 80.000 toeren per minuut draaien, op de duur de logge massa van het schip doen wentelen.

Huub: Elementair is dat verhaal wel.

Joost: Ja, die verslaggever die lijkt me nogal zenuwachtig.

Jaap: Dat zijn we zeker niet, hè?

Huub: Huh, ik heb nergens last van.

verslaggever: Hogerop ziet u het woonvertrek. Over het groene wandtapijt rondom hebben we al veel gehoord en... nu ziet u het: de kartingh-algen met hun zuignapwortels die uit de lucht waterdamp en groeistof absorberen. Verre en efficiënte achterneefjes van de ouwe chlorella's.

tijdklok: Nul min twaalf.

verslaggever: Vooral leveren zij de zo nodige zuurstof door onttrekking aan waterdamp en aan het koolzuur beide. Om vanzelfsprekende reden is getracht zoveel mogelijk de normale aardse levensomstandigheden te suggereren. Rondom gaande - ik zal u het op het beeld van mijn monitor even aanwijzen - eh... vindt u dus hier de zogenaamde eetmachine met aangebouwde tafel en de zuignapstoelen, daar de slaapkubikels, dan het handenwasapparaat, de douchemachine... U kent alle merkwaardigheden hiervan al, ik sta er niet bij stil...

Jaap: 'k Wou dat ie helemaal verdween.

Dirk: Ik leerde net zoveel bij.

Huub: Och, het kort tenminste de tijd die ons rest.

Joost: Tijd die ons rest, ja.

verslaggever: Deze uitgebouwde kast met een draaiwiel is de luchtsluis. Goed dicht, dat verzeker ik u, want als straks de Alpha te twaalf uur precies in de ruimte komt, vindt zij daar geen luchtdruk.

tijdklok: Nul min elf minuten.

Dirk: Onze executie! Onze executie gebeurt tenminste bij volle dag.

Huub: Uiteraard bij dag, Dirk: om twaalf uur nul moeten we boven zijn. Dan trekken we van de tegenlopende hoeksnelheid van de aarde het meeste profijt, bij het tenietdoen van de baansnelheid om de zon. We willen immers in een hyperbool om de zon vallen.

Jaap: O, Huub, wat ben je weer letterlijk!

verslaggever: Over het laatste apparaat op het stuurdek, de vierdimensionale communicator, mag ik - vanwege de tijd - kort zijn: Dirk, de geniale uitvinder zelf, is aanwezig om die communicator te bedienen.

Jaap: Dirk, ze hebben je door, jongetje!

Dirk: Ja, da's kletsboek.

verslaggever: Voortbouwend op de Einsteinse veldtheorie heeft Dirk voor radiogolven een manier gevonden de afstanden in ruimte ogenblikkelijk te overbruggen, zodat bijvoorbeeld hun berichten uit de ringen van Saturnus u niet na pas 60 minuten bereiken... - o, eh... pardon kijkers, na... na 70 minuten - doch aanstonds, zodat een gesprek mogelijk is.

Van Meeteren: Ros!

tijd klok: Nul min tien.

Joost: Ja, Van Meeteren?

Van Meeteren: Waar blijft die check?

coördinator: (komt dichterbij) Hier ben ik, Captain. Zoals ik reeds meldde, na zes minuten minus zeven seconden. Motordek, stand by.

Joost: Pre-flight check: voltooid. Alpha geheel operationeel.

Van Meeteren: Mooi. Hier beginnen de roodjes ook op groen te komen. Tot dadelijk, Ros!

verslaggever: En, kijkers, inmiddels hebben zich nog drie belangrijke personen bij ons gevoegd, namelijk de directeuren van de grootbedrijven die deze gigantische onderneming mogelijk hebben gemaakt. Eh... pardon, heren, wij allen zouden het zeer op prijs stellen indien u elk nog een laatste woord tot de bemanning zoudt willen zeggen. (kucht) Oh... Oh? Nee?... Nee? Ach, natuurlijk, belangrijker zijn op dit ogenblik ook de vier... de... de vijf moedige mannen, de vijf helden, want zo mogen wij ze wel noemen...

Joost: Dirk, in vredesnaam wat zachter.

Dirk: Ja graag...

verslaggever: ...die daar eenzaam in hun veerstoelen voor hun instrumenten wachten op de start.

tijd klok: Nul min negen minuten.

verslaggever: Straks, kijkers, luisteraars, worden zij de ruimte ingeschoten. Hoe gaarne zouden wij willen weten wat er in deze laatste ogenblikken in de geest van deze moedige mannen omgaat.

Jaap: Moedig? Krankjorum zijn we geweest, en ik vraag me af waarom.

Joost: In elk mens ligt iets verborgen Jaap, z'n noodlot, of bestemming en... en hij draagt het in zich mee.

Huub: Die formulering is een verschuiving, Joost. Waarom hebben we 't gedaan? Antwoord: ik weet het niet. Ikzelf bijvoorbeeld had het goed in het nieuw astrofysisch laboratorium in Utrecht. Rustig, geen moeilijkheden, geen gevaar.

Joost: Maar kunnen wij, jonge mensen nou, werkelijk nog leven in deze maatschappij onder... onder de vloek van een A tot Z-polis met... met elk risico bij voorbaat gedekt?

tijdklok: Nul min acht minuten.

Jaap: Risico? Nou, van dat risico hebben we lekker anders al een paar voorproefjes te pakken... Acht minuten, en dan krijgen we de rest.

verslaggever: Stellig, kijkers, gaan hun gedachten terug naar hun eerste samenkomen, hun eerste test waar hun kameraadschap, hun team ontstond.

Joost: In een lege zaal, zonder iets om je bezig te houden.

Huub: Twee weken samen met andere mensen in een lege ruimte, veertien etmalen kunstlicht.

Jaap: Ja ja, zelfs Huub begon zich te vervelen.

Huub: Och, ik heb me geoefend in het trekken van derdemachtswortels uit het hoofd.

Joost: Nou, zo formeerden zich de teams op natuurlijke wijze.

Dirk: Als jij de hoge bazen niet eerst had omgepraat, Joost, ja, (lachje) was ik hier niet eens toegelaten, communicator of niet.

Jaap: Ja, jochie, wij hebben alleen maar UHTS, dus eh...

Dirk: O, dus je hebt staan opscheppen, Jaap, want jij zei...

Jaap: ...een blauwe maandag bij de medische faculteit in Leiden, dat tel ik helemaal niet mee.

Dirk: Oh! (lachje)

verslaggever: De beproevingen van de centrifuge, van de drukcaissons, temperatuurkamers, de raketsleden, hebben zij eh...

tijdklok: Nul min zeven minuten.

verslaggever: ...'ns kijken. Waar was ik? O, ja ja! Ja, dat hebben zij met vreugde gedragen, alles met het ideaal van de ruimte voor ogen.

Jaap: Die vent heeft een bord voor z'n kop, weet je dat? Ideaal? M'n tante! Nou ik gun 'm die centrifuge, ja.

Dirk: Nou, Gijsbers, Gijsbers toen hè, hij haalde je er uit als een... als een... als een aardappelzak.

Jaap: Ja, geen wonder. Centrifuge met 16-meter armen, 180 tons motor, 16.000 pk, en niet te stoppen. Lieve man, ik werd letterlijk in mekaar gedrukt. Maar Gijsbers was het die... die... (hoest)

Dirk: Gijsbers is... (zucht) Niemand kon hem eruit halen.

verslaggever: In deze laatste ogenblikken gaan hun gedachten terug naar het liefste dat zij achterlaten, gedachten die zij zelfs voor elkaar verbergen achter een scherm van alledaagse woorden.

Jaap: Nou, het enige waar mijn gedachten naar uitgaan, dat zijn die pesterige uren in die bronxer, die tredmolen. En maar klimmen, jongens, en maar klimmen. En die pillen maar meten.

Huub: Erger vond ik de drukcaissons. En niet te vergeten die kraskamer met priemende geluiden.

Joost: Nou, ik had het meer te kwaad in de waterkelder. Uren op een stoel alleen in het pikkedonker, met de voeten in ijskoud water. Ik kreeg een gevoel of het... of het steeds hoger kwam, en hoger.

tijdklok: Nul min zes minuten.

Huub: Ik werd er alleen maar stomverkouden van.

Jaap: Zes minuten... Doodmisselijk werd ik van die... van die raketsleden, hè, die superstratosfeer jobs, met vrije val 84 seconden, gratis voor niks.

Huub: Nou ja..., we hebben bij de opstijging niet veel meer te duchten, lui.

Dirk: Ah, jongens, we hebben alles al gehad, zelfs de temperaturen, naakt tot 400 graden Fahrenheit, licht gekleed 450 en zwaar tot 500 Fahrenheit. We hebben alles gehad, alles. Maar zal het helpen? Heeft het Gijsbers geholpen? Toen?

Joost: Mannen, we moeten vertrouwen, op het selectieteam, de ingenieurs, de constructeurs...

Jaap: Ach, Joost! Jij vertrouwt nog steeds te veel op de vader die alles het beste weet.

Dirk: Hou jij je d'r buiten Jaap!

Jaap: Waarom nou?

Joost: Ik kan er niet over oordelen, Jaap, of mijn vader alles zo best wist. Hij stortte neer, zie je, toen ik negen jaar was. Ik heb het zonder hem moeten doen.

Jaap: Verdraaid, neem me niet kwalijk, Joost.

Joost: Geen bezwaar, Jaap. Wel, dat selectieteam, dat heeft mij d'r toen uitgehaald als derde van 69 testpiloten, ik was nog beneden de 1800 uren, het minimum. Waarom? Kwestie van vertrouwen, feeling, ik weet het niet. Ik had zelf niets verwacht toen ik me opgaf.

tijdklok: Nul min vijf minuten.

Huub: Dus zoiets als held tegen wil en dank?

Jaap: Nou, dat zijn we dan vast allemaal, hè? Nog vijf minuutjes althans.

verslaggever: En ik behoef u kijkers nauwelijks te wijzen op het vertrouwen dat in deze vijf mannen wordt gesteld. Deze tweede keer zal het niet mis gaan. En...

Dirk: (schakelt uit) Sorry, Joost, voor ik uitstap en die kerel een hengst op z'n kop verkoop.

Joost: Ja, da's goed. Vanzelfsprekend gaat het deze tweede keer beter.

Jaap: Al is driemaal scheepsrecht

Dirk: Hou jij je snavel nou, Jaap, die vent was al erg genoeg.

Jaap: Ja ja! (lachje) Hou je snavel, ja... Ja, dat zei m'n ouwe heer ook altijd: dat ik meer wauwelde dan deed. Ja, toen moest ik wel wat gaan doen, hè? En van het een kwam het ander, en nou zit ik hier. Nou spijt het hem, mijn ouwe heer.

Huub: En jou, Jaap?

Jaap: Hm? Als haren op m'n kop.

Joost: Veel haar hebben we anders niet meer over, kaalgeknipt als biljartballen.

tijdklok: Nul min vier minuten.

Joost: Zeg, Jaap?

Jaap: Mm?

Joost: Heb je nu de tondeuse?

Jaap: (lachje) 't Laadgewicht kon d'r niet af, nee. Nagelschaartje, om wat te doen te hebben, weet je, tegen de verveling.

Joost: Ja, maar heb je 't nou, Jaap?

Jaap: Secuur, jongen. Anders moeten we mekaar later de haren gaan uittrekken.

Dirk: Kan ik nou al.

coördinator: (komt naderbij) De heren zitten dus in angst?

Joost: Ja, coördinator, wij zitten in angst. Maar daarnaast hebben wij vertrouwen.

coördinator: Dit laatste had uw voorganger ook, nietwaar?

Joost: Huub, heb je de alternatieve koerstapes op volgorde?

Huub: Ja, ofschoon ik geen koersafwijkingen van betekenis verwacht. Dit ouwe showschip was in feite een bijzonder uitgekiend ontwerp.

Joost: Ja, maar de vier zijboosters zijn nieuw, daar moeten we op letten. Ze branden zichzelf op en als de een ook maar één seconde langer vuurt dan de andere, dan...

Huub: Ja, daarom moeten we die ook voor Brennschluss[14] kwijt zijn.

tijdklok: Nul min drie minuten.

Jaap: Zeg, wat een opluchting dat je die... die reclamekerel hebt afgezegd, zeg?

Dirk: Reclame!? Reclame was er helemaal niet bij.

Jaap: (lacht) Ja! Waarom dacht je anders dat die textielvent en die twee andere verschenen zijn? Hè? Om ons?! Vergeet het maar. Nee, jongen, die moeten mee op de beeldbuis. En de reclame douwen ze d'r bij. Ja, ha! Ze zullen zoiets laten lopen... Relayering over de hele wereld.

Dirk: Zo, een mooie bevordering van de Nederlandse export.

Joost: Nou, alsjeblieft zeg, jullie daar, 't is nou welletjes.

Dirk: Nah, moeten we nou een liedje zingen of... of... of een kaartje leggen?

coördinator: Ik heb de zonderlinge indruk, heren, dat men in deze wereld meent dat de koopkracht van de massa recht evenredig toeneemt met het reclamebudget. Zelfs dit project schijnt in deze sfeer te zijn opgegroeid.

Joost: U weet heel goed, coördinator, dat dit maar schijn is, camouflage... U weet misschien beter dan ik waarom. Overigens hebben we van reclame in feite nog maar weinig gemerkt.

coördinator: Uw verzegelde orders zijn nog niet geopend.

Joost: Nou, laten wij deze opmerking maar op rekening van uw nervositeit schuiven, coördinator. (zoemer)

tijdklok: Nul min twee minuten. (zoemer)

Joost: (schakelt in) Ja, Van Meeteren?

Van Meeteren: Ja, Ros, eh...

Joost: Ja, we zitten er nog in... te wachten... dat we uw verzegelde orders mogen openmaken.

Van Meeteren: Ja, ik weet, 't lijkt wat geheimzinnig.

Joost: Nou vergeet het: druppel in een zee.

Van Meeteren: Alle roodjes zijn hier groen. (lachje) De politieke roodjes zijn ook groen: Moskou en Washington stuurden een gezamenlijk telegram. Zal ik het voorlezen?

Joost: Nou, alsjeblieft niet.

tijdklok: Nul min één minuut dertig seconden.

Joost: De start is al erg genoeg zonder dat.

Van Meeteren: Alles luistert mee, Ros. Jullie zijn het centrum van de wereldbelangstelling! Iedereen is ermee gebaat.

Joost: Gebaat! Gebaat! Zelfs hiervan maken jullie een show. Dat u, meneer Van Meeteren, zich laat vangen, mij best, maar wij niet.

Van Meeteren: Maar Ros!

Joost: Nou, beschouw het dan maar als ons... onze laatste wilsbeschikking. En sluiten! (zoemer)

Joost: Laat 'm zoemen, Dirk.

Dirk: Ja... Ik kan die vent ook niet luchten. (zoemer)

Joost: Ach, hij valt wel mee. Hij zit natuurlijk ook in z'n rikketik.

tijdklok: Nul min één minuut.

Huub: Het lijkt wel of ie dubbel is, of er iets meetikt.

Joost: Onze kalenderklok misschien?

Jaap: Huub, met zijn hallucinaties.

tjdklok: Nul min vijftig seconden.

Dirk: Als m'n set nu maar niet wordt beschadigd bij die start.

Joost: Dirk, monitors.

Dirk: Ja, hoeven we straks niet te roepen.

tjdklok: Nul min veertig seconden.

Joost: Dirk, proxi-scherm[15] aan, met panoramazicht en Doppler.

Dirk: Komt ie.

Huub: Nevelig beeld zo.

Joost: Wacht maar tot we buiten de atmosfeer zijn.

tjdklok: Nul min dertig.

Dirk: D'r zit toch niks anders meer op.

Joost: Jaap...

Jaap: Ja?

Joost: Stand-by. Voorontsteking boosters op nul min zeven.

Jaap: Ingesteld op knop 45-zwart.

Joost:Brandt.

tjdklok: Nul min twintig.

Joost: Hoofdontsteking boosters. Graag op 45-rood. instellen vóór nul min 3

tjdklok: Nul min vijftien.

Jaap: Komt ie: stand-by op 45-rood.

Dirk: Hoop dat ze 't doen.

tjdklok: ...tien, negen, acht, zeven...

Joost: Contact!

tjdklok: ...zes, vijf... (ontbranding)

Jaap: Doet het! Oscillator vlak genoeg, Dirk?

Dirk: Okay

tjdklok: ...vier, drie, twee...

Joost: Hoofdontsteking.

tjdklok: ...één, nul!

Van Meeteren: Good luck! Good luck!

Joost: Daar gaan we!!

Dirk: Ja! Ja! Hij doet het! Prachtig!

Joost: Wacht maar: we tippen straks 9 G... (monoloog) Wacht maar, Joost, nog 84 seconden, die eerste veertig km, de ergste: de stoel zakt langzaam achterover, je wordt zwaarder en zwaarder. De loodzware boosters worden lichter, maar hun druk blijft onverminderd, de versnelling neemt dus toe. Je hart... je hart begint te bonzen, het weegt nou driemaal zo zwaar, viermaal, viermaal... Je tong zakt in je keel, je reutelt. Je borstkas... je borstkas zit vast. Wie heeft er een zak cement op gezet? Je ademhaling gaat moeilijker, moeilijker. Je oogleden zakken omlaag. Een stekende hoofdpijn, de cortex wordt haast verpletterd tegen de schedelwand. Je wangen zakken naar..., zakken naar achter. Vecht Joost, vecht Joost, om wakker te blijven. Het helpt niet. Je hoofd wordt een doodskop, met een grijnzend gebit, grijnzend, bij vijf zwaartekrachten, zes... zeven... acht... negen... tien... elf...

(driemaal de zoemer)

aardcontrole: Aardcontrole roept Alpha. Aardcontrole roept Alpha. Aardcontrole roept Alpha. Aardcontrole roept Alpha. (zoemer)

Van Meeteren: (schakelt in) Ja, en?

Ir. Derksen: Van Meeteren, de boosters van de Alpha komen niet los. Hun radio-relais weigert.

Van Meeteren: Niet los!? Ze kunnen het toch manueel ook?... Jolsen, blijf ze oproepen.

aardcontrole: Ik krijg geen contact, misschien zijn ze bewusteloos.

Van Meeteren: Ja, hoe kan dat nou? Ze hebben toch wel erger verdragen dan 9-G? Ga door, Jolsen.

aardcontrole: Aardcontrole roept Alpha.

Van Meeteren: Eh... Willink, laat Geleiding blijven proberen.

Ir. Derksen: Zeg, ik krijg op de calculeur ook een baanafwijking.

Van Meeteren: Hoeveel?

Ir. Derksen: Vijf graden noordwest. De boosters zijn ongelijk opgebrand. Het meeste is door de inertiebesturing bijgetrimd. Als ze nou maar gauw bij hun positieven komen daar!

Van Meeteren: Ik begrijp die black-out niet!

Ir. Derksen: Ja, niet bij normale test, doch onder deze spanning... Man, zelfs mijn knieën staan te knikken... Daar! Observatie!

Van Meeteren: Ja? Meuring?

Ir. Meuring: De boosters, Van Meeteren.

Van Meeteren: Ja, ze willen niet automatisch los, het zal manueel moeten.

Ir. Meuring: Niet los? Dus ook dat nog? Dus daarom. Bij 84 seconden hadden ze moeten kappen, 90 hebben ze gebrand, en de Alpha zit in plaats van op 40 op 75 km, met die idiote snelheid van drie kilometer per seconde.

Van Meeteren: Dus zes seconden langer dan maximaal?? Hoe kan dat?

Ir. Meuring: In elk geval hebben ze een groot snelheidsoverschot.

Van Meeteren: Ja, dan moeten die lui wel bewusteloos zijn. Hoe is de richting nu?

Ir. Meuring: Praktisch noordwest, minus twee.

Van Meeteren: Eh... wacht even. Hoeveel seconden hebben ze over, Derksen?

Ir. Derksen: Eh... naar schatting van de calculeur zijn er nog 34-33...

Van Meeteren: Jolsen, heb je nog nieuws?

Ir. Meuring: ...32-31-30...

aardcontrole: Niets niets niets.

Van Meeteren: Hou vol, Jolsen!

Ir. Meuring: ...29-28-27-26...

aardcontrole: Aardcontrole roept Alpha. Aardcontrole roept Alpha...

Ir. Meuring: ...25-24-23...

coördinator: ...22-21... Ros! ...19-18... Joost Ros! (zoemer) Captain Ros, de boosters!

Jaap: Joost! De boosters! Joost!

Joost: Hè... Wat... wat... wat wil je, Jaap? Jaap?

coördinator: Werpt u de boosters nu manueel af. Het radiorelais weigerde.

Joost: De boosters? Dirk!! Boosters, manueel, op 15.

Dirk: Wat? Wat?

Joost: Boosters! Op manueel, knop 15.

Dirk: Ja. Ja ja ja...

Joost: Hebben?

Dirk: Ja. (explosie)

Joost: Daar gaan ze, de boosters. Op het nippertje. Huub, neem de aardcontrole. Coördinator, hoofdmotor.

coördinator: Stand-by hoofdmotor knop 1.

aardcontrole: Aardcontrole roept Alpha.

Huub: Alpha, hier Alpha.

aardcontrole: Aardcontrole! Hemel zij dank! Let op, navigator, en geef door.

Huub: Joost, let op

aardcontrole: ...nog vijf seconden om te vuren... 3-2-1. (ontbranding)

Joost: Mooi, dan komt ie op 4 G.

Huub: Aardcontrole, we hebben 'm.

aardcontrole: Jullie hebben ons verdorie hartkloppingen bezorgd!

Joost: Vraag 'ns wat... wat Betje d'r van zegt.

Huub: Wat zeggen de betweters?

aardcontrole: De wat?

Huub: De rekenmachines.

aardcontrole: O! De waarnemingen van Alaska zijn nog niet binnen. Je bent nog te laag. Wel Hannover. Volgens Betje, dan zit je 5 graden minus 2 seconden noordnoordwest uit het lood.

Huub: We trekken hem er wel weer in. Geef me Ir. Derksen, wil je, voor koerstrimmingstape.

Ir. Derksen: En? Hoe gaat het bij 4G?

Huub: O, Derksen. Vrij goed. Zeg, ik zit te denken over een trimmingstape: stuurband 51 AX komt er wel het dichtst bij. De modificatie voed ik dan rechtstreeks in onze calculeur.

Joost: Jaap! Wat is er met 73-74?. M'n verklikkers branden flauw.

Jaap: De pompen. Nieuwe ellende.

coördinator: Maakt u zich niet ongerust, heer Ros. Bij een stuwdruk als deze, Captain, gaan er slechts decaliters en geen tonnen vloeistof door de pompen. Weest u derhalve verheugd dat de indicators flauw branden.

Joost: Goh, we zijn, geloof ik, nog wat schichtig.

Jaap: Ja, goed, ook een aap valt nog wel 'ns uit de boom.

Joost: Enfin, 4G is nog wel uit te houden. Flauwvallen zullen we niet meer. Wat dat betreft, coördinator, u... u was het eerst bij kennis.

coördinator: Ik was nimmer bewusteloos, captain.

Joost: Maar dan had u de boosters toch af kunnen werpen?

coördinator: We waren ruim op het schema vooruit. De boosters brandden aanzienlijk langer dan was berekend. Ik verkoos u te wekken.

Joost: Aan... aanzienlijk langer? De boosters? Hoe is dat mogelijk??

Joost: Coördinator?

coördinator: Captain Ros?

Joost: Nog twintig seconden voor twaalf uur nul.

coördinator: Knop 36, Brennschluss.

Dirk: Ik zet over.

Joost: Hij brandt. Controleert u? Nog vijftien seconden.

Huub: En daarna eerst positie kiezen.

Dirk: Ik ga eerst m'n botten 'ns even gaan herzien, hoor.

Joost: Stilte lui. Vijf seconden... 4-3-2-1, Brennschluss. (zuchten van opluchting) Volgens mijn meters hebben we precies de ontsnappingssnelheid van deze breedtegraad (lachje): 11,3 km per seconde. Zeg, Jaap, maak je gordel vast, je zweeft weg.

Jaap: O! O, wacht...

Joost: We wegen niks meer, vrije val. Dirk, roep controle op, we gaan positie bepalen.

Dirk: (lachje) Gekke geschiedenis! Ik moet kijken waar ik m'n arm naartoe beweeg. 't Ding weegt niks, dus ik voel ook niet waar ie ergens uithangt.

Joost: Nou, dat went wel. Heb je de schakelaar?

Dirk: Ja. (schakelt in) Aardcontrole? Aardcontrole? Alpha roept u. Alpha roept u. Alpha roept u.

Joost: En zet 'm dan hier op monitor 2.

Dirk: Ja. Zet ik gelijk het prox-i-scherm op achterzicht, (schakelt in) kunnen we zien waarmee we praten. Alpha voor aardcontrole, Alpha voor aardcontrole.

Jaap: Kijk 'ns even, jongens, de aarde, blauwgroen.

Joost: Tja...

Jaap: Oh!

Huub: Nog maar een klein stuk, we zitten een paar lengtegraden westelijk van Oostschiernonnikoog. Zien we op de centrale kruislijnen. De draaiing van de aarde loopt iets op ons voor.

Joost: Dan liggen de boosters tenminste in de Noordzee.

Huub: Zoals berekend. 't Kon moeilijk anders. Daar ligt Scandinavië!

Jaap: Ja, onder... onder dat wolkendek daar moet Engeland zitten. (lachje) Het is nog altijd in depressie, sinds ze hun koloniën hebben opgedoekt. (lacht)

aardcontrole: Aardcontrole.

Dirk: Ha, hebben, Joost! Daar komt ie!

aardcontrole: Aardcontrole. Ik ontvang u prima.

Joost: Van hetzelfde, Jolsen. We zien zelfs dat je baard weer doorkomt.

aardcontrole: (lachje) Hier komt de hoofdingenieur.

Van Meeteren: Proficiat, Ros.

Joost: Ah, Van Meeteren. Hoe liggen we? Zo aan de proxy te zien, zitten we waar we moeten zijn.

Van Meeteren: Volgens Kodiak-Alaska, Hannover en Dwingelo hier is het net goed. Iedereen is happy dat alles weer in de routine is.

Jaap: Ja, maar wij niet. Wij snakken gewoon naar een verzetje.

Van Meeteren: Mm. Wat zegt Jaap?

Joost: Dat het net knapjes eentonig ging worden.

Van Meeteren: Wel, natuurlijk, hè. Jaap... Cybernetica, stuwstof. Misschien bezorgt het 'm afleiding als ie hoort dat Swieringa grijze haren heeft gekregen over de vier boosters.

Joost: Ja, we zijn ze ten slotte toch nog op tijd kwijt geraakt.

Van Meeteren: Leeggewicht een ton per stuk, en niet los willen, en jullie van de kaart... Nou, geloof me: we stonden hier zowat te sterven.

Joost: Nou, wij waren al bijna één etappe verder.

Jaap: Zeg, die Swieringa, die kan z'n haren nou laten bijverven.

Van Meeteren: Nee, nog lang niet. We zitten voor een puzzel. Volgens Ir. Meuring van observatie waren de vuurstarten van die boosters kilometers langer dan te verwachten, en ze hebben zes volle seconden langer gebrand.

Joost: Maar dan... dan waren ze dus veel krachtiger! Nou ja, die vaste brandstoffen blijven verrassingen opleveren, zelfs plezierige.

Van Meeteren: Maar de verrassing is niet onverdeeld! Kijk: ruwweg hadden jullie tijdens die langere boosterperiode hiermee aan de 90 à 100 km hoogte moeten tippen. Het raadselachtige is dat je maar aan 75 km kwam.

Joost: Hé, da's zeker gek!

Van Meeteren: Nou ja, maak jullie je maar geen zorg: jullie zijn boven, wij duiken wel verder in dit probleem. Tussen haakjes: ik veronderstel dat je voor je de koers uitzet, eerst het schip laat checken?

Joost: Jazeker. We moeten toch ook nog even tijd hebben om te wennen. (lachje) Al onze bewegingen zijn gedesoriënteerd. Die stabilisators in onze middenoortjes, hè, die... die doen geen fluit meer.

Van Meeteren: Dat begrijp ik. Wel, dan heb je net mooi tijd de gelukwensen in ontvangst te nemen van de firma's die deel hebben aan het project.

Joost: Van Meeteren, doe mij één plezier: met die showmannetjes wil ik niks te maken hebben.

Van Meeteren: Ja, al begrijp ik hoe je je voelt, dit is een opdracht. 't Spijt me.

Joost: Dan spijt het u maar alleen. Op die vergadering van een half jaar geleden heb ik gemerkt dat het om belangrijker dingen gaat dan reclame. Zeg ze dat maar.

Van Meeteren: 't Kan zijn Joost, maar het is een order!

Joost: Meneer Van Meeteren, in deze thermo-envelop zitten mijn enige orders. Ze zijn niet van u afkomstig. Het thermoplastic verteert de inhoud als een ander dan ik ze zou openen. Aan deze orders ben ik onder ede gebonden.

Van Meeteren: Blij dat u zich toch ergens aan gebonden voelt, Ros.

Joost: Ze hebben zich overal ingewurmd met hun textiel en zeep en weet ik veel, maar mijn schip wordt geen reclamezender. (schakelt uit) Da's dat!

Dirk: Goed zo, Joost!!

Jaap: 'k Zie het al gebeuren zeg: straks moeten we ons voor de video met ruimtevaarderszeep wassen, jazeker.

Huub: En dat zou technisch onmogelijk zijn in nulwicht.

Jaap: Mm.

Joost: Die man, hè, ik... ik begrijp 'm niet... 't Is toch een competent ingenieur.

Huub: Streberig, Joost. Verder niet kwaad.

Dirk: Ho ho, als een .?. zilveren solenoïde waar een geldstroom doorloopt.

Jaap: Maak liever die verzegelde orders maar 'ns open, Joost.

Joost: Ja, hier is het print-couvert. Ja, eigenlijk had ik eerst liever die check-up, en jij moet die helium boordatmosfeer gaan regelen. Ja, laten we maar 'ns kijken. Duimdruk daar... Zeven seconden wachten... Ja... Hij komt al... (opent de envelop) Hier... (leest mompelend)... Wat? Zijn ze nou...? (leest verder) Maar dat is toch van de gekke!... (leest nog verder) Wacht...

Dirk: Wat zit je te staren, Joost?

Jaap: D'r is vast wat met die orders, Dirk. M'n riem los, m'n riem los...

Joost: Nee nee nee, laat die riem maar zitten, of hou je in ieder geval aan je stoel vast. Er staat dit: "Uw reis naar de ringen van Saturnus zal dienen ter aanmoediging van de ruimtevaartgedachte en wel in een omlijsting van propaganda voor de Nederlandse commerciële belangen over de gehele aarde."

Dirk: Nou nou nou!! Wat heb ik jullie gezegd?

Huub: Daarvoor is al die ellende in de wereld gehaald?

Jaap: Dit slaat wel alles. geloof ik.

Joost: Ja, wacht maar 'ns even, d'r is nog meer: "Tot dat doel zal de bemanning - dus wij - periodiek een ruimteforum houden voor de videocommunicator..."

allen: Wat??

Joost: ...en daarnaast trachten de belevenissen in het schip te laten zien, liefst gedramatiseerd. Getekend: Van Meeteren."

Huub: Zo'n mispunt!

Dirk: Gedramatiseerd...

Jaap: Gedramatiseerd! Gedramatiseerd!

Dirk: Ik begrijp er niks van.

coördinator: Ik geloof dat ze u schaakmat hebben gezet, Captain Ros?

Dirk: Hij heeft het verdorie nog voorspeld ook!

Jaap: Tjonge jonge jonge jonge jonge, wij ruimteheren gaan ons eigen dramatiseren. "Dirk, doe die meteor 'ns weg... Kun je dat niet? Simpel! Gebruik je hersens en je multi-super-radiatie desintegrateur..."

Dirk: O, hou toch op met die lolletjes, jij. Zien 't jullie niet? Wij zijn toch verraden, hè? Het hele project, Joost! Het hele project is verraden. Het bewijs, het bewijs heb je daar in je hand!

Joost: Nou, kom kom, jongens, de pap wordt nooit zo heet gegeten als ie gekookt wordt, Dirk. We maken d'r wel wat van, hè? Het moet nou eenmaal.

Dirk: Ik kan je niet volgen Joost! Het moet nu eenmaal?! Heeft die mooie Van Meeteren soms nog meer geschreven?

Joost: Van Meeteren heeft geen letter meer geschreven, behalve dan dat ik de orders moet vernietigen.

allen: Vernietigen... De orders vernietigen... Dat is toch waanzin...

Joost: (monoloog) Van Meeteren niet, Joost. Iemand anders schreef nog een vreemd P.S.: "Laat uw mannen in hun waan zolang de uitzendingen naar de aarde duren. Beter een waan dan een paniek. Doe dus wat deze instructie behelst. Loyaal. Het project wordt niet verraden maar beschermt. Dr. Veijerlingh, minister-president."

script gemaakt door Marc Van Cauwenberghe, aangevuld en bijgewerkt door Herman Van Cauwenberghe en Ton Witman (3/2007)

Dit script is het werk van een hoorspelliefhebber die geen enkel financieel gewin op het oog heeft. Deze tekst mag alleen gebruikt worden om te lezen bij beluistering van het hoorspel. Wie vindt dat hiermee iemands rechten worden geschonden, neemt contact op met Herman Van Cauwenberghe, die er meteen zal mee ophouden het script aan eventuele belangstellenden door te geven.